

COVID-19 i Danmark

Epidemiologisk trend og fokus: Herkomst (etnicitet)

7. maj 2020

Epidemiologisk trend og fokus er et supplement til den daglige epidemiologiske overvågningsrapport, hvor COVID-19-udbruddets seneste udvikling i Danmark beskrives og hvor et særligt fokus gives til udvalgte perspektiver på udbruddet. Denne uges trend- og fokusrapport ser nærmere på herkomst (etnicitet) i relation til COVID-19 i Danmark siden epidemiens begyndelse.

Seneste uges udvikling i smittetilfælde

I den seneste uge er der sket en markant stigning i antallet af personer, der er testet for SARS-CoV-2. I alt 90.618 er testet fra 29. april til 6. maj, mod 71.597 ugen før. Den seneste uge er 930 fundet positive - svarende til en positivprocent på 1,0%. Ugen før var der 1.096 bekræftede tilfælde med en positivprocent på 1,5%. Der har i den seneste uge været et fald i antallet af indlagte.

Tendens i COVID-19 på plejehjem

I uge 17 og 18 er der testet markant flere plejehjemsbeboere, over 1.500 om ugen. På 441 plejehjem (89% af alle plejehjem) er der testet en eller flere beboere i uge 18. I uge 15-17 har der hver uge været omkring 80 nye bekræftede COVID-19-tilfælde blandt plejehjemsbeboere, dette antal faldt til under 40 i uge 18, og i alt er der nu diagnosticeret COVID-19 hos 525 plejehjemsbeboere.

Der er foreløbigt registreret udbrud med 10 eller flere smittede beboere på 15 plejehjem, hvoraf der er set nye tilfælde i uge 18 på 5 af de 15. To regioner (Syddanmark og Region Nord) har ikke fundet COVID-19-tilfælde blandt plejehjemsbeboere i uge 18. Der er konstateret i alt 170 dødsfald blandt de 525 COVID-19-tilfælde, 23 døde i uge 18, svarende til ca. 1/3 del af alle de observerede COVID-19-dødsfald i uge 18.

COVID-19 og herkomst

I en række vestlige lande er etniske minoriteter overrepræsenteret blandt dem, der er smittet med COVID-19. I denne rapport er der derfor fokus på COVID-19-testede og -smittede fordelt på herkomst og aldersgrupper. Herkomst er i rapporten defineret ud fra eget eller forældres fødeland. I rapporten er de

testede og smittede samlet og præsenteret i tre grupper som hhv. personer af dansk herkomst samt indvandrere og efterkommere af indvandrere fra vestlige og ikkevestlige lande.

Formålet med opgørelsen er at identificere regionale/kommunale forskelle i grupperne fordelt på herkomst og alder. Tallene vil blandt andet kunne anvendes som baggrund for overvejelser om behovet for forebyggende tiltag i særlige grupper og geografiske områder.

For samtidig at fokusere på smitteudviklingen i Danmark er i denne opgørelse kun medtaget bekræftede tilfælde med formodet smitte i Danmark (aktuelt 85%). Når der i rapporten nævnes "smittede" er der således tale om personer, der er diagnosticerede med COVID-19. Der er ikke taget højde for smittede, som ikke er blevet undersøgt (mørketallet).

De forskelle, der observeres mellem herkomstgrupperne, kan være påvirket af socioøkonomiske forskelle. Det er udenfor rapportens mål at justere for disse.

Datagrundlag

Oplysning om formodet smitteland blev frem til den 11. marts 2020 indhentet af Styrelsen for Patientsikkerhed. Fra den 12. marts og frem er denne oplysning systematisk indsamlet centralt af Statens Serum Institut via den danske mikrobiologidatabase (MiBa).

Data om befolkningens størrelse, herunder om undergrupper, er hentet fra Statistikbanken.dk, og er med skæring den 1. januar 2020. Der kan derfor være små ændringer i forhold til den aktuelle befolkningsstørrelse forårsaget af død, fødsel, indvandring eller udvandring.

Danskere defineres som personer, der er født i Danmark og har mindst én dansk forælder samt personer, der er født i udlandet, og hvor begge forældre er danske (danske statsborgere og/eller født i Danmark).

Indvandrere er defineret på følgende måde:

Borgeren er født i udlandet og ingen af forældrene er dansk statsborger eller født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om forældrene, og borgeren er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Efterkommere defineres som personer, der er født i Danmark, og hvor begge forældre er født i udlandet.

For personer hvis ene forælder er af vestlig og den anden af ikkevestlig oprindelse, henregnes vedkommende til morens herkomstland.

Grupperingen af vestlige og ikkevestlige lande er defineret af Danmarks Statistik. Vestlige lande omfatter Norden, EU-lande samt Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz, Storbritannien, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand. Ikkevestlige lande omfatter alle øvrige lande.

Situationen i Danmark

Fra den 6. marts til den 4. maj blev der påvist i alt 8.231 tilfælde af COVID-19 med formodet smitte i Danmark. Samlet set blev der påvist 9.670 tilfælde, hvilket medfører, at 85% af tilfældene formodes smittet i Danmark.

Tabel 1. Antal og andele i forhold til befolkning og antal testede fordelt på personer af dansk, ikkevestlig og vestlig herkomst

Herkomst	Positive			Befolkning	Andel (%) af befolkning
	Antal	Andel (%)	Incidens pr. 100.000		
Dansk herkomst	6.409	78	128	5.015.594	86
Ikkevestlige indvandrere og efterkommere	1.505	18	292	516.261	9
Vestlige indvandrere og efterkommere	317	4	109	290.908	5
I alt	8.231	100	141	5.822.763	100

Som det fremgår af tabel 1, udgør andelen af de, der er testet positive, og som er af dansk herkomst, en mindre del end den de udgør af befolkningen (78% vs. 86%). Dette i modsætning til gruppen af ikkevestlige indvandrere og efterkommere, som udgør 9% af befolkningen, men 18% af de, der er testet positive. Gruppen af vestlige indvandrere og efterkommere udgør omtrent samme andel af smittede som af befolkningen.

Denne forskel kan ikke forklares ved en forskellig andel af testede i de tre befolkningsgrupper.

Af tabel 2 ses det, at den samlede andel af testede i de tre befolkningsgrupper (dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere fra vestlige lande og indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande) svarer omtrent til den andel, de udgør af befolkningen. Blandt personer af dansk oprindelse i alderen 18-64 år er der dog forholdsvis flere testede. Denne forskel kan skyldes, at der er testet relativt mange personer med sundhedsfagligt arbejde. Omvendt er der blandt danske børn under 18 år forholdsvis færre testede (9% vs. 19%). Forskellen ses også i de to øvrige grupper, hvor andelen af testede i forhold til deres andel i befolkningen kun udgør henholdsvis 0,4% vs. 0,7% for vestlige lande og 0,7% vs. 2% for ikkevestlige lande.

For alle tre befolkningsgrupper svarer andelen, der er testet for COVID-19, til den andel, de udgør i befolkningen. Det vil sige, at forskelle i testhyppighed ikke kan forklare forskelle i hyppighed af positive tilfælde.

Personer af dansk herkomst, som er smittede, udgør en noget lavere andel af alle smittede end andelen af testede (78% vs. 86%). Blandt indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande udgør andelen af smittede en væsentlig højere andel end andelen af testede (18% vs. 8%).

Disse andele udgør et øjebliksbillede og dækker desuden kun de tilfælde (p.t. 85%), der er smittet i Danmark.

Tabel 2. Fordeling af befolkningen samt af COVID-19-testede og -smittede (%) fordelt på herkomst og alder

Herkomst	Alder (år)	Andel (%) af		
		hele befolkningen	alle testede	alle smittede
Indvandrere og efterkommere fra vestlige lande	0-17	0,7	0,4	0,2
	18-64	3,7	4,1	3,8
	65+	0,6	0,7	0,8
	I alt	5,0	5,1	3,9
Indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande	0-17	2,3	0,7	1,2
	18-64	6,1	6,9	15,2
	65+	0,5	0,5	1,6
	I alt	8,9	8,2	18,3
Personer med dansk oprindelse	0-17	19,3	8,7	3,2
	18-64	48,1	59,4	50,3
	65+	18,8	18,4	23,3
	I alt	86,1	86,4	77,9
Alle	0-17	19,9	9,8	4,6
	18-64	60,3	70,6	69,7
	65+	19,9	19,6	25,7
	I alt	100,0	100,0	100,0

Tabel 3. Incidens pr. 100.000 af COVID-19 smittet i Danmark, fordelt på herkomst og alder

Alder (år)	Danmark	Vestlige lande		Ikkevestlige lande		I alt
		Indvandrere	Efterkommere	Indvandrere	Efterkommere	
0-17	24	33	18	54	81	33
18-64	151	103	241	331	499	163
65+	175	213	138	474	0	183
I alt	128	112	85	315	240	141

Som det fremgår af tabel 3, er den samlede incidens af COVID-19 med formodet smitte i Danmark aktuelt 141 pr. 100.000. Blandt personer af dansk herkomst er incidensen lidt lavere (128 pr. 100.000), mens den er lavere blandt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande (hhv. 112 og 85 pr. 100.000) og højere blandt indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande (hhv. 315 og 240 pr. 100.000).

De højeste incidenser ses blandt efterkommere i aldersgruppen 18-64 år fra ikkevestlige lande, (499 pr. 100.000) samt blandt indvandrere over 65 år fra ikkevestlige lande (474 pr. 100.000). For gruppen af efterkommere fra vestlige lande gælder, at den udgøres af blot 28 personer, hvilket gør incidensen meget følsom for små ændringer i antal positive.

Indvandrere og efterkommere af indvandrere fra ikkevestlige lande har altså samlet set en højere incidens end danskere. Der er imidlertid et ret stort spænd mellem forskellige grupper af indvandrere og efterkommere. I tabel 4 er vist dels antallet af personer med COVID-19, dels antallet af personer fra de

pågældende lande med bopæl i Danmark og endelig incidensen i de valgte populationer. Der er valgt de oprindelseslande, der har de højeste hhv. laveste incidenser, og oprindelseslandet Danmark er medtaget til sammenligning. Der er udeladt lande, hvorfra antallet af personer med påvist COVID-19 var 10 eller derunder.

Tabel 4. Antal og incidens pr. 100.000 af COVID-19 smittet i Danmark, for udvalgte oprindelseslande tilfælde *

	Antal			Incidens pr. 100.000		
	I alt	Indvandrere	Efterkommere	I alt	Indvandrere	Efterkommere
Kuwait	23	10-20	1-5	946	1.358	452
Marokko	98	62	36	840	1.051	625
Jordan	18	10-20	1-5	761	1.074	433
Pakistan	167	110	57	644	760	497
Nepal	22	10-20	1-5	449	482	266
Somalia	91	74	17	432	656	174
Tyrkiet	253	147	106	394	444	341
Irak	122	105	17	365	481	147
Filippinerne	42	30-40	1-5	346	363	211
Afghanistan	56	50-60	1-5	287	368	89
Danmark	6.409	-	-	128	-	-
Kina	13	10-20	1-5	86	88	77
Polen	39	32	7	80	77	101
Syrien	23	10-20	1-5	54	51	67
Rumænien	14	10-20	1-5	42	44	24

* For antal tilfælde på 5 eller derunder, er angivet intervallet 1-5 af diskretionshensyn. Ved 5 eller færre efterkommere er også kun angivet en interval for antal indvandrere. Incidensberegningerne vil være følsomme overfor små tal i nogle af kolonnerne.

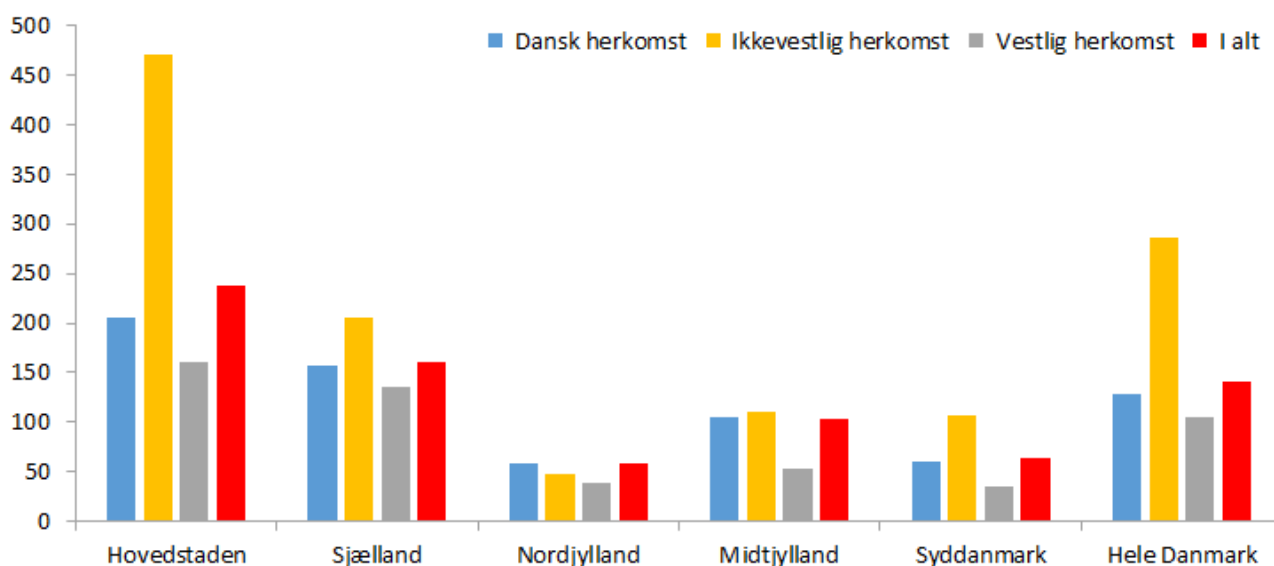
For de grupper af indvandrere og efterkommere, der har høj incidens, gælder, at de hyppigst har bopæl i de københavnske vestegnskommuner, og at der lidt hyppigere er to eller flere smittede på den samme adresse end tilfældet er blandt fx smittede med dansk herkomst. For eksempel er der blandt de 69 personer, der bor i 13 husstande med fem eller flere smittede, 48 indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande, 15 danskere og seks fra vestlige lande. Dette gælder dog ikke for gruppen af syriske medborgere. Denne gruppe har dels en meget lavere incidens end andre personer med ikkevestlig herkomst, dels er de bosat mere spredt over hele landet. Ligesom andre grupper med ikkevestlig herkomst, har personer med syrisk baggrund oftere samme adresse som andre smittede.

Forskellen i smittehyppighed kan muligvis forklares ved, at de syriske borgere for nylig er kommet til Danmark som flygtninge, hvorfor de er allokeret en bolig spredt i landet, mens de øvrige borgere af ikkevestlig herkomst i højere grad er samlet i de københavnske vestegnskommuner, hvorved smittetrykket stiger.

Den lave incidens blandt syrerne kan ikke tilskrives populationsstørrelsen, som er ganske stor (over 40.000). Endvidere er det interessant, at personer med oprindelsesland Kina har en relativt lav incidens i Danmark, på trods af at Kina var det oprindelige epicenter for epidemien.

Regionale forskelle

Figur 3. Incidens pr. 100.000 af COVID-19 smittet i Danmark, fordelt på bopælsregion og hhv. dansk, vestlig eller ikkevestlig herkomst

Figur 3 viser fordelingen af COVID-19-tilfælde med smitte i Danmark, pr. bopælsregion og fordelt på dansk, vestlig og ikkevestlig herkomst. Som det fremgår, er der særligt i Region Hovedstaden en højere forekomst af COVID-19 blandt personer (indvandrere og efterkommere) med ikkevestlig baggrund.

I alt 26% af de smittede i Region Hovedstaden udgøres af ikkevestlige indvandrere og efterkommere, mens deres andel af befolkningen i Region Hovedstaden kun udgør 13%.

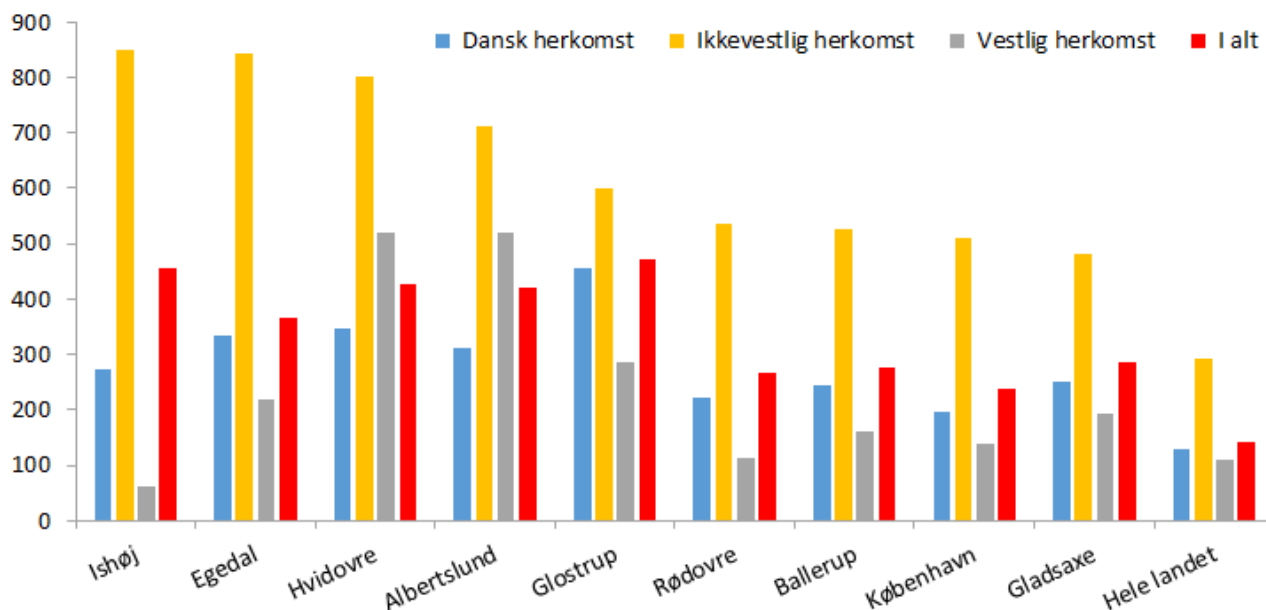
Samlet set bor 78% af COVID-19-positive personer smittet i Danmark med ikkevestlig baggrund i Region Hovedstaden.

Kommunale forskelle

Også på kommuneniveau er der forskelle i incidenser mellem grupper med forskellig herkomst.

Figur 4 viser, at seks ud af de ni kommuner med højest incidens af COVID-19 blandt ikkevestlige indvandrere og efterkommere befinder sig på Københavns vestegn. I de to store kommuner Odense og Århus, hvor der er et højt antal beboere med ikkevestlig baggrund, er incidenserne blandt disse betydelig lavere (hhv. 214 og 156 pr. 100.000 indbyggere). Som det er vist i figur 3, er der i alle grupper en betydelig lavere incidens i Vest- end i Østdanmark.

Figur 4. Incidens af COVID-19 smittet i Danmark, fordelt på de ni kommuner med højest incidens blandt personer med ikkevestligt herkomst samt for hele landet, fordelt på herkomstskategorier (kommuner med mindre end 100 tilfælde er ikke medtaget)

Generelt er incidensen blandt indvandrere og efterkommere med vestlig herkomst lidt lavere end incidensen blandt danskfødte borgere, men i to af kommunerne (Hvidovre og Albertslund) er incidensen i denne gruppe lidt højere end blandt danskere.

I andre dele af landet, fraset de store byer Århus og Odense, er såvel antal som incidens af COVID-19 blandt indvandrere og efterkommere af ikkevestlige herkomst generelt lav.

Sammenfatning

Langt størstedelen af COVID-19-tilfælde (78%) blandt personer smittet i Danmark er af dansk oprindelse. Denne andel er lidt lavere end deres andel af befolkningen (86%).

Befolkningsgrupper med ikkevestlig baggrund har en højere incidens af COVID-19 i forhold til personer af danske oprindelse og personer med vestlig baggrund.

Dette gælder især for personer fra dele af Mellemøsten (fraset Syrien) og det indiske subkontinent. På den anden side er forekomsten blandt for eksempel kinesiske, syriske, polske og rumænske medborgere lavere end forekomsten blandt personer med dansk oprindelse.

Den geografiske fordeling af ikkevestlige personer med COVID-19 er centreret om Københavnsområdet, og især vestegnskommunerne, fx Ishøj, Albertslund, Hvidovre og Glostrup, men også kommuner som Egedal og Gladsaxe er blandt kommuner med højst forekomst.

Man kan på baggrund af denne opgørelse ikke direkte sige, hvad årsagen er til denne højere forekomst. Dog kan en større beboelsestæthed blandt nogle grupper af indvandrere og efterkommere spille en rolle. Der er således et højere antal adresser med fem eller flere smittede personer af ikkevestlig oprindelse på samme adresse i flere københavnske kommuner.

Andre socioøkonomiske forhold gør sig formentlig også gældende, men er ikke inddraget i denne rapport. Der kunne blandt andet være tale om arbejdsforhold, som for eksempel beskæftigelse i fag, der ikke muliggør hjemmearbejde.

Det er formentlig også af betydning for smittespredningen, hvis særlige befolkningsgrupper er samlet i enkelte kommuner. Herfor taler, at personer med syrisk baggrund, som er fordelt på mange områder i hele landet, har en meget lavere forekomst af COVID-19 end andre grupper af ikkevestlig herkomst.

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i Marokko, Somalia, Pakistan og Tyrkiet har både et højt antal smittede og en høj incidens, og vil være oplagte grupper at målrette den forebyggende indsats mod.